दण्डी शङ्खधरो भिक्षुर्लेखादिः कालदूतकः।
वक्त्रे बाहौ च ग्रीवायां पृष्ठे च नहि जीवति॥
पूर्व्वं दिनपतिर्भुङ्क्ते ह्यर्द्धयामन्ततोऽपरे।
शेषा ग्रहाः प्रतिदिनं षट्सङ्ख्यापरिवर्त्तनैः॥
नागभोगक्रमो ज्ञेयो रात्रौ वाणविवर्त्तनैः।
शेषोऽर्कः फणिपश्चन्द्रस्तक्षको भौम ईरितः॥
कर्कोटो ज्ञो गुरुः पद्मो महापद्मश्च भार्गवः।
शङ्खः शनैश्चरो राहुः कुलिकस्याह्वयो ग्रहाः॥
रात्रौ दिवा सुरगुरोर्भंगि स्यादमरान्तकः।
पङ्गोः कालो दिवा राहुः कुलिकेन सह स्थितः॥

यामार्द्धसन्धिसंख्यः स वेत्ता कालयतीश्वरेत्।
वाणद्विषड्वह्निवाजियुगभूरेकभागतः॥
दिवा षड्वेदनेत्रादिपञ्चत्रिवसुखांशकैः।
पादाङ्घ्रौ पादपृष्ठे गुल्फे जानुनि लिङ्गके॥
नाभौ हृदि स्तनतटे कण्ठे नासापुटेक्षणे।
कर्णयोश्च भ्रुवोः शङ्खे मस्तके प्रतिपत्क्रमात्॥
तिष्ठेच्चन्द्रश्च जीवेन पुंसो दक्षिणभागके।
कायस्य वामभागे तु स्त्रिया वायुवहात् करात्॥
अमवत्त्वक्रतो मोहो निवर्त्तेत च मर्द्दनात्।
आत्मनः परमं बीजं हंसाख्यं स्फाटिकामलम्॥
ज्ञातव्यं विषपाप्तं बीजं तस्य चतुर्व्विधम्।
बिन्दुपञ्चस्वरयुतमाद्यमुक्तं द्वितीयकम्॥
षष्ठारूढं तृतीयं स्यात् सविसर्गं चतुर्व्विधम्।
ॐ कुरु कुन्दे स्वाहा॥
विद्या त्रैलोक्यरक्षार्थं गरुडेन धृता पुरा।
वधेप्सुना च नागानां मुखेऽथ प्रणवं न्यसेत्॥
गले कुरु न्यसेत् पश्चात् हृदि चैव विशेषतः।
कुन्दे स्वा गुह्ययोः पादयुगे हान्यास ईरितः।
गृहेपि लिखिता यत्र तन्नागाः संत्यजन्ति च॥
महसमन्त्रजप्तन्तु स्वर्णं कर्णे धृतं तथा।
यदृग्रहे शर्करा जप्ता चिपा नागाश्च्यजन्ति च।
सप्तलक्षस्य जप्यादे सिद्धिः प्राप्ता सुरासुरैः॥
ॐ सुवर्णरेखे कुक्कुटविषहरूपिणि स्वाहा॥
एवमष्टदले पद्मे दले वर्णयुगं लिखेत्।
नामैतत् वारिधाराभिः स्नातो दष्टो विषं त्यजेत्॥

ॐ पचि स्वाहा।
अङ्गुष्ठादिकनिष्ठान्तं करे न्यस्याथ देहके।
के वक्त्रे हृदि लिङ्गे च पादयोर्गरुडो हि सः॥
नाक्रामन्ति च तच्छायां सर्पेऽपि विषपन्नगाः।
यस्तु लक्षं जपेच्चास्याः स दृष्ट्वा नाशयेद्विषम्॥
ॐ ह्रौं ह्रौं ह्रौं भिरुरुवाये नमः॥
कर्णे जप्ता त्रियं विद्या दष्टकस्य विषं हरेत्।
अ-आ न्यसेत्तु पादाग्रे इ-ई गुल्फेऽथ जानुनि।
उ-ऊ ए-ऐ कटितटे ओ नाभौ विन्यसेत् सुधीः।
हृदि औ वक्त्रदेशे च अङ्गे अः हंससंयुताः॥
हंसो विषादि च हरेत् जप्तो ध्यातोऽथ पूजितः।
गरुडोऽहमिति ध्यात्वा कुर्याद्विषहरां क्रियाम्॥
हं मन्त्रं गात्रविन्यस्तं विषादिहरमीरितम्।
न्यस्य हंसं वामकरे नासासुखनिरोधकृत्॥

मन्त्री हरेत् दष्टकस्य त्वङ्मांसादिगतं विषम्।
स वायुना समाक्रम्य दन्तानां गरलं हरे।
तनौ न्यसेद्दष्टकेव नीलकण्ठादि संस्मरेत्॥*॥
पीतं प्रत्यङ्गिरामूलं तण्डुलाद्विर्व्विषापहम्।
पुनर्नवाफलिनीनां मूलं चक्रजमीहग्रम्॥
मूलं शुक्लदृढत्वास्तु कर्कोट्या गैरिकर्णिकम्।
अद्भिर्घृष्टतोपेतलेपोऽयं विषमर्द्दनः॥
विषमर्द्दिं न व्रजेच्च उष्णं पिबति यो घृतम्।
पञ्चाङ्गन्तु शिरीषस्य मूलं अञ्जनजन्तथा।
सर्व्वाङ्गलेपतश्चापि पानाद्वा विषहृद्भवेत्॥
द्वौ गोनसादिविषहृत्॥
कृष्णलाटविसर्गान्तं ध्यातं वज्रादिकद्भवेत्।
न्यस्तं योगौ वशेत् कन्यां कुर्याच्चन्दनजाविलाम्॥
जप्ता सप्ताष्टसाहस्रं गरलानिव सर्व्वगः।
कविः स्यात् स्मृतिधारी स्यादग्रस्त्रीस्वायुरा-
प्नुयात्।
विषहृत् स्यात् कथा तद्वन्मुनिर्वा सम्मतो
भुवम्॥"
इति गारुडे प्राणेश्वरं गारुडं समाप्तं १६
अध्यायः॥*॥*॥ अपरञ्च।

अग्निरुवाच।

"नागाद्योऽथ तारादिदशस्थानानि मन्मे च।
स्तुतं दष्टचेष्टेति सप्तलक्षणमुच्यते॥
शेषवासुकितक्षाख्याः कर्कोटोऽब्जो महाम्बुजः।
शङ्खपालश्च कुलिक इत्यष्टौ नागवर्य्यकाः॥
दशाष्टपञ्चत्रिगुणशतमष्टान्विताः क्रमात्।
विप्रौ नृपौ विप्रौ भूमौ द्वौ द्वौ नागेषु कीर्त्तितौ॥
तदन्वयाः पञ्चशतं तेभ्यो जाता ह्यसङ्ख्यकाः।
फणिमण्डलिराजीलवातपित्तकफात्मकाः॥
अन्तरा दोषमिश्राश्च सर्पा दर्वीकराः स्मृताः।
रथाङ्गलाङ्गलच्छत्रखस्तिकाङ्कुशधारिणः॥
गोनसा मन्दगा दीर्घा मण्डलैर्व्विविधैः स्थिताः।
राजीलाश्चित्रिताः स्निग्धास्तिर्य्यगूर्द्ध्वैश्च
राजिभिः॥

अन्तरा मिश्रचिह्नाश्च भूवर्णाभे यवायवः।
चतुर्व्विधास्ते षड्विंश भेदाः षोडश गोनसाः॥
त्रयोदश च राजीला अन्तरा एकविंशतिः।
येऽनुक्तकाले जायन्ते सर्पास्ते अन्तराः स्मृताः॥
आषाढादित्रिमासैः स्याद्गर्भो मासचतुष्टये।
अण्डकानां शतं द्वे च चत्वारिंशत् प्रसूयते।
सर्पा यसन्ति स्तौ तान् विना स्त्रीपुंनपुंसकान्।
उन्मीलतेऽपि सप्ताहात् दृष्टो मासाद्भवेद्दहिः॥
द्वादशाहात् स्वबोधः स्याद्दन्ताः स्युः सूर्य-
दर्शनात्।
द्वात्रिंशद्दिनविंशत्याद्यतसस्तेषु दंष्ट्रिकाः॥
कराली मकरी कालरात्री च यमदूतिकाः।
एतास्ताः सविषा दंष्ट्रा वामदक्षिणपार्श्वगाः॥
यस्यासाम्मुखते क्षतिं जीवेत् षष्टिसमाश्रयम्।
नागाः सूर्य्यादिवारेषु सप्त उक्ता दिवागिशि॥
तेषां षट् प्रतिवारेषु कुलिकः सर्व्वसन्धिषु।
शङ्खेन वा महाब्जेन सह तस्योदयोऽथवा॥
द्वयोर्व्वा नाड़िकामन्त्रमन्तरं कुलिकोदयः।

दुष्टः सकालः सर्व्वत्र सर्व्वदंशे विनिर्द्दिशेत्॥
कृत्तिका भरणी स्वाती मूलं पूर्व्वाश्वयाश्विनी।
विशाखार्द्रा मघाश्लेषा चित्रा श्रवणरोहिणी॥
हस्ता मन्दकुजौ वारौ पञ्चमी चाष्टमी तिथिः।
षष्ठी रिक्ता शिवा निन्द्या पञ्चमी च चतुर्द्दशी॥
सन्ध्याचतुष्टयं दुष्टं दग्धयोगाश्च राशयः।
एकद्विबहवो दंशा दष्टविद्धश्च खण्डितम्॥
अदंशमवगुप्तं स्याद्दंशमेवं चतुर्व्विधम्।
त्रयो द्वेकचता दंशा वेदना रुधिरो वृणाम्॥
नक्तं द्वेकाद्विकुम्भाभा दंशाश्च यमचोदिताः॥
दाही पिपीलिकास्पर्शी कण्डूमोषरजान्वितः।
सतोदो ग्रन्थितो दंशः सविषो न्यस्तनिर्व्विषः॥
देवालये शून्यगृहे वल्मीकोद्यानकोटरे।
रथ्या सन्ध्या श्मशाने च श्मशाने सिन्धुसङ्गमे॥
द्वीपे चतुष्पथे सौधे गृहेऽर्द्धे पर्व्वताग्रतः।
विलद्वारे जीर्णकूपे जीर्णवेश्मनि कुड्यके॥
शिंशुशेंशातकाक्षेषु जम्बूडुम्बरगेषु च।
वटे च जीर्णप्राकारे स्वास्थ्यहृतकचजानुनि॥
तालौ शङ्खे गले मूर्द्ध्नि चिबुके नाभिपादयोः।
दंशोऽशुभः शुभो भूतःपुष्यहस्तः सुवाक् सुधीः॥
लिङ्गवर्णसमानश्च शुक्लवस्त्रोऽमलः शुचिः।
अपद्वारागतः शङ्खी प्रमादी भूगतेक्षणः॥
विवर्णवासाः पाशादिहस्तो गन्धवर्णभाक्।
शुष्ककाष्ठाश्रितः खिन्नस्तिलाक्तककर्रांशुकः॥
आर्द्रवासाः क्षयारक्तपुष्पो हेमशिरोरुहः।
कुक्षमर्द्धो नखच्छेदी गुदसृक् पादलेखकः॥
केशमुष्टी हतच्छेदी दुष्टा दूतास्त्रयैकलः।
दृढ़ाभावाहयद्वेधा यदि दूतस्य चालनः॥
आभ्यां द्वाभ्यां दृष्टयान्यान् विद्यात् स्त्रीपुंनपुं-
सकान्।

दूतः स्पृशति यद्गात्रं तस्मिन् दंशस्तदाहरेत्॥
दूताद्विचलनं दुष्टं सुखिभिर्निश्चला शुभा।
जीवपार्श्वे शुभो दूतो दुष्टोऽन्यत्र समागतः॥
जीवो गतागते दुष्टः शुभो दूतनिवेदने।
दूतस्य वाक् प्रदुष्टा सा पूर्व्वामजार्द्धनिन्दिता॥
विभक्तेस्तस्य वाक्यान्तैर्व्विषनिर्व्विषकालता।
आद्यैः स्वरैश्च कादैश्च वर्गैर्भिन्नलिपिर्द्विधा॥
स्वरजीवसमान् वर्गौ इति चेष्यश्च माल्लकाः।
वातायौन्नजलाग्नानो वर्गेषु च चतुष्टयम्॥
नपुंसकाः पञ्चमाः स्युः स्वराः शुक्राम्बुयोनयः।
दुष्टौ दूतस्य वाक्पादौ वातायौ मध्यमो हरिः॥
प्रशस्ता वारुणा वर्णा अतिदुष्टा नपुंसकाः।
प्रस्थाने मङ्गलं वाक्यं गर्ज्जितं मेघहस्तिनोः॥
प्रदक्षिणं फले वृत्ते चास्य च हतं जितम्।
शुभा गीतादिशब्दाः स्युरीदृशं स्यादसिद्धये॥
अनर्थगीताथाक्रन्दो दक्षिणे विरतं क्षुतम्।
वेश्या विप्रो नृपः कन्या गौर्दन्ती सुरजध्वजौ॥
चौराण्यदधिशङ्खाम्बुच्छत्रं भेरी फलं सुराः।
तण्डुला हेमरूप्यश्च सिद्धयेऽभिमुखा अमी॥
सकाष्ठः सानलः कारुर्म्मेलिनाम्बरभारभृत्।
गलस्थटङ्को गोमायुर्गृध्रोलूककपर्द्दिकाः॥
तैलं कपालकार्पासा निषेधो भस्मनष्टये।